

учесть инвестиционный вклад социально направленного бизнеса в экономику города.

Список литературы: 1. Закон Украины «Основы законодательства Украины о здравоохранении» 1992г. 2. Закон Украины «Про государственно-частное партнерство» 2010 г. 3. Жуков В., Скурлатівський В. Соціальне партнерство в Україні: Навч. посіб. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 200 с 4. В.Ф. Москаленко Системы здравоохранения: современный контекст — К.:»Книга-плюс», 2012. — 320 с.

Надійшла до редколегії 04.10.2013

УДК 330.111.4

Аспекты моделирования оценки эффективности проектов медико-социального партнерства в сфере социальных услуг / С.А. Горбунова-Рубан, Ю.В. Сороколат, В.А. Садовский, Г.В. Семенченко, Н.Н. Удовиченко// Вісник НТУ «ХП». Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. — Х.: НТУ «ХП». — 2013. - № 66 (1039) – С. 12-17. Бібліогр.: 4 назв.

У статті розглядаються аспекти моделювання оцінки ефективності проектів медико-соціального партнерства в сфері соціальних послуг на прикладі стоматологічної медичної допомоги населенню.

Ключові слова: моделювання оцінки ефективності, соціальне партнерство, соціальні послуги.

In the article the aspects of design of estimation of efficiency of projects of physician-social partnership are examined in the field of social services on the example of stomatological medicare a population.

Keywords: design of estimation of efficiency, social partnership, social services.

УДК 336.221.2

Я.І. НАДЄЄВА, магістрант, НТУ «ХП»

Е.В. ГРИШИНА, канд. екон. наук., НТУ «ХП»

ВИБІР ОПТИМАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ – ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

В статті розкриті основні моменти щодо зміни існуючої на підприємстві системи оподаткування. Запропоновано алгоритм прийняття рішення щодо переходу від загальної системи оподаткування до спрощеної. Розглядається оцінка економічної ефективності щодо обрання малим підприємством оптимальної системи оподаткування серед існуючих в Україні на прикладі реального підприємства.

Ключові слова: система оподаткування, податки, економічна ефективність, податковий кодекс, малі підприємства.

© Я.І. Надєєва, Е.В. Гришина, 2013

Вступ. Вагому роль в сучасній ринковій економіці відіграє малий бізнес. Загальновідомо, що малий бізнес сприяє підтримці конкурентного середовища, скороченню обсягів тіньової економіки та вирішує проблему зайнятості населення. Наукою і практикою доведено, що в нинішній економіці малий бізнес не може успішно розвиватись без активної підтримки зі сторони держави. В зарубіжних країнах розроблені програми державного підтримки розвитку малого підприємництва. В Україні податкове стимулювання малого й середнього бізнесу відображається у спрощеній системі оподаткування.

На сьогодні, основним нормативним документом щодо оподаткування юридичних осіб є податковий кодекс України, згідно якого суб'єкти малого підприємництва мають право вибору системи оподаткування: загальної чи спрощеної. Головним фактором, що впливає на прийняття рішення про перехід юридичної особи на сплату єдиного податку – це економічна ефективність, яка відображається у зменшенні податкових платежів внаслідок зміни системи оподаткування [1, с. 203]. Тому поставлена у статті проблема має особливу актуальність, оскільки від ефективної діяльності підприємств залежить інтенсивність економічного зростання країни.

Аналіз основних досягнень і літератури. Проблемам зменшення податкового навантаження на підприємства малого бізнесу присвячені праці багатьох науковців, таких як: О. Василик, А. Іванов, В. Мельник, В.Суторміна, З. Варналій, Н. Кучерявченко та інші. Проте, досі не вирішеною залишається проблема вибору оптимальної ефективної системи оподаткування малими підприємствами України.

Мета дослідження. Дослідження правильності прийняття рішення щодо вибору оптимальної системи оподаткування для малого підприємництва та розрахунок його ефективності на прикладі ПФ «Галс».

Матеріали досліджень. Податкова діяльність підприємства розглядається як частина його фінансово-господарської діяльності, оскільки сплата податків є однією з фінансових операцій організації по виконанню зобов'язань перед державою [2].

Основним завданням, яке ставить перед собою кожне підприємство при виборі оптимальної системи оподаткування – це пошук такого варіанту здійснення податкової діяльності підприємства в межах законодавства, який призводить до найменшого податкового навантаження, не створюючи при цьому перешкод для основної діяльності.

На сьогодні в Україні, згідно Податкового кодексу України [3], існує декілька способів оподаткування доходів суб'єктів підприємницької діяльності, кожен з яких має свої переваги та недоліки, тому кожен суб'єкт

підприємницької діяльності може самостійно обрати той із способів, який найбільше відповідає умовам та особливостям здійснення підприємницької діяльності на даний момент.

Відповідно до ст. 291 ПКУ [3] для підприємств малого бізнесу може застосовуватись спрощена система оподаткування, обліку і звітності, що передбачає заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку, в порядку, встановленому ст. 297 ПКУ [3].

Юридична особа може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо вона відповідає вимогам, встановленим розділу XIV ПКУ [3] та реєструється платником єдиного податку.

Переходу підприємством на спрощену систему оподаткування передують ряд етапів:

- оцінка наявності об'єктивних умов для застосування спрощеної системи оподаткування;

- загальна оцінка переваг та недоліків спрощеної системи оподаткування порівняно із загальною системою;

- облік очікуваних змін у здійсненні господарської діяльності та прогнозування об'єктів оподаткування;

- оцінка додаткових факторів;

- розрахунок економічного ефекту від застосування можливих варіантів спрощеної системи оподаткування.

Головними факторами, що впливають на рішення малого підприємства до переходу на спрощену систему оподаткування є підвищення ефективності діяльності такого підприємства внаслідок зниження податкових платежів та податкового навантаження.

Прийняття рішення про перехід на спрощену систему оподаткування суб'єктом малого підприємництва пропонується здійснювати за таким алгоритмом (рис.).

Результати досліджень. В основу моделювання підвищення ефективності застосування спрощеної системи оподаткування покладено методику відносного зменшення (збільшення) податкових платежів порівняно зі звичайною системою оподаткування. На нашу думку, ефективність обраної системи оподаткування визначається зміною сумарних податкових зобов'язань підприємства, а також зміною показника податкового навантаження.

Рисунок - Алгоритм прийняття рішення про перехід на спрощену систему оподаткування малими підприємствами

У розрахунках загальної суми податкових платежів механізм дисконтування не застосовуємо, оскільки економічний ефект від зміни оподаткування не пов'язаний з витратами капітального характеру. Прямий ефект від зміни загальної системи оподаткування на спрощену пропонуємо представити у наступному вигляді:

$$E = \Delta\Pi + E_{\partial}, \quad (1)$$

де $\Delta\Pi$ – сума сукупної зміни податкових зобов'язань платника у разі переходу із загальної системи оподаткування на спрощену, тис. грн.;

E_{∂} - додатковий прямий ефект (або додаткові прямі втрати) у разі переходу на альтернативну систему оподаткування, тис. грн..

Оскільки додатковий прямий ефект від зміни системи оподаткування – величина невизначена та неістотна, то прийнемо його рівному нулю.

Отже, якщо $\Delta\Pi > 0$, то перехід на сплату єдиного податку є економічно доцільним, так як обумовлює зменшення податкових платежів підприємства.

Нами простежено ефективність діяльності малого підприємства від зміни головного фінансового важеля - системи оподаткування на прикладі даних ПФ «Галс» за 2011 рік, проведені прогностичні розрахунки на 2012-2013 р.р.

При дослідженні переходу підприємства на спрощену систему оподаткування у прогнозованому 2012 році, згідно з умовами ПКУ, була обрана IV група платника єдиного податку зі ставкою 3% без ПДВ, а в 2013 р. – VI група зі ставкою 5% без ПДВ. Варіанти переходу підприємством на сплату єдиного податку з включеним ПДВ не розраховувались з об'єктивних причин, пов'язаних із основним контрагентом фірми, а саме із заборонаю підприємствам на загальній системі відносити на валові витрати товари і послуги, отримані від «спрощенця» - не платника ПДВ.

Таблиця – Розрахунок ефекту від зміни системи оподаткування

Рік	Сума податкових зобов'язань на загальній системі оподаткування, тис. грн.	Сума податкових зобов'язань на спрощеній системі оподаткування, тис. грн.	Ефект від зміни системи оподаткування, тис. грн.
2012	1424,67	1476	-51,33
2013	2015,39	1966,73	+48,66

Згідно з проведеними розрахунками, можна зробити висновок, що для названого підприємства перехід на спрощену систему оподаткування у 2012 році не є економічно доцільним, так як сукупна сума податкових платежів в такому випадку зросте на 51,33 тис. грн., що, в свою чергу, призведе до зниження ефективності діяльності підприємства. А от у 2013 році простежується тенденція зменшення податкових платежів внаслідок впровадження спрощеної системи на 48,66 тис. грн., що виражене у позитивному значенні ефективності такої системи оподаткування.

Висновок. На нашу думку, зважаючи на законодавчі зміни, малі підприємства мають можливість і мають щорічно здійснювати податкове планування з метою підвищення ефективності їх діяльності на наступний рік. Якщо зміна системи оподаткування - економічно доцільна та обгрунтована, то керівнику і персоналу, які здійснюють ведення податкового та бухгалтерського обліку, треба робити все необхідне, що сприятиме зменшенню податкового навантаження в умовах чинної нормативно-правової бази, в тому числі перехід на іншу систему оподаткування.

Список літератури: 1. *Іванов Ю.Б.* Альтернативні системи оподаткування/Харків: ХДГУ – Торнадо, 2003. – 517с.; 2. *Штинь О., Олійник О.* Податкове планування як спосіб передбачення майбутнього фінансового стану малого підприємства, 2009; 3. Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010р.

Надійшла до редколегії 04.10.2013

УДК 336.221.2

Вибір оптимальної системи оподаткування – запорука підвищення ефективності діяльності малих підприємств /Я.І. Надєєва, Е.В.Гришина// Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ «ХПІ». – 2013. - № 66 (1039) - С. 17-22. Бібліогр.: 3 назв.

В статье раскрыты основные моменты по изменению существующей на предприятии системы налогообложения. Предложен алгоритм принятия решения о переходе от общей системы налогообложения с упрощенной. Рассматривается оценка экономической эффективности относительно избрания малым предприятием оптимальной системы налогообложения среди существующих в Украине на примере реального предприятия.

Ключевые слова: система налогообложения, налоги, экономическая эффективность, налоговый кодекс, малые предприятия.

The article highlights fundamentals about changing the existing tax system in the enterprise. The decision making algorithm of moving from the general to the simplified tax system was proposed. The evaluation of economic efficiency about selection of optimum tax system by a small business enterprise among existing in Ukraine enterprises on the example of the real one is considered.

Keywords: system of taxation, taxes, economic efficiency, the tax code, small businesses.

УДК 336.22:004

Т.В. ПОНОМАРЬОВА, канд. екон. наук, доц., ХНУ імені В.Н. Каразіна, Харків

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПДВ: ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ РІШЕННЯ

Розглянуто облік розрахунків з податку на додану вартість для підприємств, що перейшли на подачу електронної податкової звітності, визначено особливості обліку податкового кредиту та податкового зобов'язання у програмі 1С. Описано основні документи, що використовуються при обліку оподатковуваних операцій.

Ключові слова: податок на додану вартість, податкове зобов'язання, податковий кредит, автоматизація обліку, електронна звітність.

Вступ. Сьогодні в Україні на підприємствах різних видів економічної діяльності застосовуються різноманітні бухгалтерські програми, за

© Т.В. Пономарьова, 2013